

Številka: 091-9/2016-2
Datum: 19.2.2016

**Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo**

Poljanska cesta 28
1000 Ljubljana
T 01 30 05 100
F 01 30 05 199
www.zrssi.si

Zadeva: **Odgovor na predlog 4778: PRAKTIČEN POUK V ŠOLAH**

Razvijanje eksperimentalno-raziskovalnega dela (kar je pravzaprav praktično delo) pri pouku kemije, fizike in biologije, kot temeljne učne metode, je v veljavnih učnih načrtih in katalogih znanj natančno opredeljeno v opredelitvi predmeta, splošnih ciljih, operativnih ciljih, standardih znanja in didaktičnih priporočilih. Glede na šolske podsisteme in predmete obstajajo manjše razlike:

- a) V veljavnem učnem načrtu za kemijo, program osnovne šole, ni posebej določeno, koliko ur naj bo namenjeno za samostojno eksperimentalno delo učencev. Opredeljena pa je navzočnost laboranta pri izvajanju samostojnega eksperimentalnega dela učencev v minimalnem obsegu najmanj 20 odstotkov učnih ur. V gimnazijskih programih so v predmetniku določene ure za izvajanje laboratorijskih vaj, kjer je predvidena delitev v skupine. Laboratorijske vaje so tudi notranji del izpita iz splošne mature iz kemije. 20% izpita iz splošne mature iz kemije predstavlja ocena iz laboratorijskih vaj.
- b) V veljavnem učnem načrtu za biologijo, program osnovna šola je priporočeno najmanj 20% skupnega obsega predmeta (8. razred 10 od 52 ur ter v 9. razredu 13 ur od 64 ur pouka biologije) za izvedbo eksperimentalnega in terenskega dela, pri katerem se učenci in učenke delijo v skupine. V veljavnem učnem načrtu za biologijo, v gimnazijskih programih, je temu delu tudi namenjeno najmanj 20% skupnega obsega ur biologije, pri katerem se dijakinje in dijaki delijo v skupine. V katalogih znanja na področju poklicnega izobraževanja je v priporočilih tudi priporočena izvedba biološkega eksperimentalnega in terenskega dela v 20% obsega predmeta ter materialni in kadrovski pogoji za izvedbo.
- c) Pri predmetu Fizika učni načrt za gimnazije in katalogi znanja za srednje strokovno in poklicno izobraževanje predvidevajo 14% ur za samostojno eksperimentalno delo dijakov vsako leto pouka fizike, pri čemer se delijo v skupine z največ 17 udeleženci. Pri izvedbi sodeluje laborant, na voljo je tudi praviloma ustrezno opremljena specializirana učilnica. Glede prikaza demonstracijskih eksperimentov pri pouku ni predvidenega deleža ur. Učni načrt za OŠ predlaga eksperimentalno delo učencev pri 31% obravnavanih vsebinskih sklopov, predvideno je tudi sodelovanje laboranta in delo v ustrezno opremljeni specializirani učilnici.

Pri Gospodinjstvu, ki se izvaja samo v osnovni šoli, je stanje naslednje: pri vseh 4 modulih (Hrana in prehrana, Ekonomika gospodinjstva, Bivanje in okolje ter Tekstil, oblačenje in obutev) se v skladu z zapisom v učnem načrtu za gospodinjstvo

uporabljajo metode poučevanja praktičnega dela, veščin in spretnosti, kar sodi v skupino specialnih učnih metod pri izvajanju pouka gospodinjstva. Namen specialnih učnih metod za pouk gospodinjstva je navajanje učencev na samostojno pridobivanje tako znanja kot tudi spretnosti/veščin, kjer učenci delajo z materialom (npr. živili, tekstilom) in različnimi pripomočki (kuhinjski pripomočki, električnimi aparati). V okviru navedenih tematskih modulov gospodinjstva (kjer je povsod predvideno praktično delo) pa je največ vsebin in ciljev s področja prehrane in hranoslovja (70%), ki so večinoma umeščene v šestem razredu. Na osnovi tega se učenci za izvajanje praktičnega dela delijo v skupine, kjer se praktično delo izvaja.

Kot je videti iz prikaza obstoječega stanja, je praktično delo pri omenjenih predmetih prisotno. Seveda pa je vedno aktualno vprašanje ali ga je dovolj ali premalo. Zato načeloma vaš predlog podpiramo, vendar je stvar strokovne presoje koliko in na kakšen način povečati delež praktičnega pouka pri omenjenih predmetih. Prav tako je potrebno pri tem upoštevati tudi cilje in zahteve vseh treh šolskih podsistemov: osnovna šola, srednje poklicno in strokovno izobraževanje (ki pripravlja dijake praviloma za trg dela) in gimnazijo (ki pripravlja dijake za univerzitetni študij). Zagotovo pa bomo vaše predloge pretehtali pri naslednji posodobitvi šolskih programov in učnih načrtov.

S spoštovanjem,

Odgovor pripravila:

dr. Branko Slivar, vodja oddelka za srednje šolstvo
dr. Fani Nolimaj, vodja oddelka za osnovno šolstvo

dr. Vinko Logaj,
direktor